

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Psicopatoloxía infanto-xuvenil		Código	652511208
Titulación	Mestrado Universitario en Psicopedagogía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Psicoloxía			
Coordinación	Otero Otero, Patricia	Correo electrónico	patricia.otero.otero@udc.es	
Profesorado	Otero Otero, Patricia	Correo electrónico	patricia.otero.otero@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Introducir ao alumnado nos principais conceptos relacionados coa psicopatoloxía xeral e especial: principais criterios e modelos en psicopatoloxía; familiarizarse cos principais sistemas de clasificación da conduta anormal (DSM e CIE); acercamento aos principais trastornos infanto-xuvenís.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Planificar programas, proxectos e servizos de intervención para a mellora dos membros da comunidade educativa, aplicables a diferentes contextos e grupo destinatario.
A2	Ser capaz de asesorar centros, profesionais, familias e institucións co fin de axudar a resolver problemas educativos e promover a innovación
A3	Capacidade para considerar as múltiples variables intrapersonais, interpersonais e contextuais que inciden no proceso de ensino-aprendizaxe e para avaliar e intervir na mellora dos recursos motivacionais.
A4	Capacidade para coordinar, facilitar e impulsar a utilización de medios e recursos didácticos e multimedia favorecedores de atención á diversidade
A5	Planificar a intervención educativa en diferentes contextos, identificando e interpretando as dificultades e trastornos que poidan xurdir no proceso de ensino-aprendizaxe.
A6	Dominar o marco lexislativo que regula o funcionamento das diversas institucións e adoptar un marco teórico de referencia que ampare os criterios de selección dos diferentes instrumentos e estratexias de diagnóstico, intervención e avaliación.
A8	Deseñar, implementar e avaliar prácticas educativas, programas e servizos que dean resposta ás necesidades das persoas, organizacións e colectivos específicos, promovendo a presenza, participación e éxito de todo o alumnado en contornos educativos e sociolaborais.
A9	Desenvolver estratexias, técnicas e recursos para a prevención, detección e avaliación de necesidades específicas de atención educativa
A11	Redactar, presentar, defender informes e outros documentos básicos que contribúan a unha óptima comunicación en contextos multidisciplinares
A13	Ser capaz de deseñar, desenvolver e avaliar procesos de investigación educativa, utilizando os métodos máis apropiados á natureza do problema, á finalidade da investigación e os criterios científicos máis adecuados, con especial énfase nos procesos de investigación na aula
A14	Coñecer as necesidades formativas básicas nos diferentes contextos escolares e sociolaborais, poñendo especial atención naquelas competencias que favorezan o traballo en contornos multiculturais
A15	Coñecer e valorar as competencias que buscan o desenvolvemento do potencial individual, os procedementos que se utilizan para a súa concreción práctica, o contido e nivel de cualificación, así como a necesidade da educación ao longo da vida
A16	Coñecer os principios básicos do comportamento, as súas alteracións, e colaborar no deseño de programas de promoción da saúde
B1	Capacidade de creatividade e innovación
B2	Aprender a aprender
B3	Capacidade de resolución de problemas
B4	Capacidade de aplicar coñecementos na práctica psicopedagóxica

B5	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e escrita
B6	Traballar de forma autónoma e con iniciativa
B7	Traballar de forma colaborativa
B8	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B9	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B10	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B11	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B12	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B13	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Conocer los principios básicos del comportamiento saludable así como de la conducta anormal	AP1 AP2 AP3 AP5 AP6 AP8 AP11 AP14 AP15 AP16	BM1 BM2 BM3 BM6 BM7 BM8 BM11	CM3 CM4
Conocer y discriminar entre la variedad de alteraciones del comportamiento	AP1 AP2 AP3 AP4 AP6 AP8 AP11 AP13 AP15 AP16	BM1 BM2 BM3 BM4 BM6 BM7 BM8 BM12	CM3 CM4

Conocer el estado actual de la investigación en el ámbito de la psicopatología infanto-juvenil	AP2 AP3 AP5 AP11 AP13 AP14 AP16	BM1 BM2 BM3 BM5 BM7 BM9 BM10 BM11 BM12	CM3 CM4
Ser capaz de detectar problemas susceptibles de intervención psicológica en el ámbito educativo	AP1 AP4 AP5 AP8 AP9 AP11 AP14 AP15 AP16	BM1 BM2 BM3 BM4 BM5 BM7 BM8 BM10 BM11 BM13	CM3 CM4
Ser capaz de colaborar en el diseño de programas de promoción de la salud y prevención de la enfermedad	AP5 AP6 AP9 AP11 AP15 AP16	BM1 BM2 BM3 BM4 BM7 BM8 BM10 BM11	CM3 CM4
Poseer y comprender conocimientos que aporten una base u oportunidad de ser originales en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación	AP4 AP5 AP6 AP9 AP15 AP16	BM2 BM3 BM8 BM9 BM11	CM4
Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con sus área de estudio		BM10 BM12 BM13	
Capacidad de organización y planificación	AP5 AP16	BM1 BM2 BM4 BM5 BM6 BM10 BM11	
Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional	AP4 AP5 AP9 AP15	BM3 BM8 BM10 BM12	

Contidos

Temas	Subtemas
-------	----------

Panorama xeral dos trastornos infantís e da adolescencia	Aspectos conceptuais Clasificación da psicopatoloxía infantil
Trastornos de ansiedade e do estado de ánimo	Caracterización clínica dos trastornos de ansiedade na infancia Técnicas de avaliación e tratamento dos trastornos de ansiedade Descrición clínica e tratamento da depresión na infancia
Trastornos por déficit de atención e comportamento perturbador	Trastorno por déficit de atención con hiperactividade Trastorno negativista desafiante Trastorno disocial
Trastornos da eliminación	Enuresis Encopresis
Trastornos do sono	Características básicas do sono Clasificación dos trastornos do sono Principais trastornos do sono na infancia: avaliación e tratamento

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A2 A3 A1 A5 A8 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B11 C3 C4	4	2	6
Proba obxectiva	A6 A13 A15 A16 B3 B4	1	31	32
Sesión maxistral	A4 A9 A14 A16 B8 B9 B10 B12 B13	17	17	34
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Levarase a cabo a presentación de casos prácticos que os alumnos deberán analizar e debatir na aula, aplicando os coñecementos adquiridos.
Proba obxectiva	A avaliación da materia realizarase mediante un exame tipo test.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de preguntas dirixidas aos estudantes. Ao longo destas sesións presentarase os contidos básicos da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Resolveranse as dúbidas relacionadas cos casos analizados. Titorías individuais ou en pequeno grupo para resolver dúbidas. Poden realizarse presencialmente, a través de Teams ou correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A2 A3 A1 A5 A8 A11 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B11 C3 C4	Os alumnos deberán analizar e debatir na aula os caso presentados, aplicando os coñecementos adquiridos.	15

Proba obxectiva	A6 A13 A15 A16 B3 B4	Realizarase un exame tipo test para avaliar os coñecementos adquiridos	85
-----------------	-------------------------	--	----

Observacións avaliación

Na aplicación da "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dos estudantes de grao e máster universitario na UDC" (aprobada en Consello de Goberno de 4 de maio de 2017), os alumnos aos que lle fora recoñecido a condición de estudantes a tempo parcial e a correspondente dispensa académica, quedarán eximidos da obrigabilidade de asistencia, puidendo así obter a cualificación máxima sen ter asistido á análise e discusión de casos prácticos.

Na segunda Oportunidade o alumnado será avaliado da/s proba/s pendente/s ou non superadas, mantendo a porcentaxe establecida sobre a cualificación final. No caso de non ter superada a parte de estudo de casos, realizará unha proba de supostos prácticos (casos) con opcións de resposta de verdadeiro/falso.

Fontes de información

Bibliografía básica	American Association of Intellectual and Developmental Disabilities (2011). Discapacidad intelectual: definición, clasificación y sistemas de apoyo (undécima edición) . Alianza .Asociación Americana de Psiquiatría (2014). Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-5). Editorial Médica Panamericana.(Original publicado en 2013).Baron-Cohen, S. y Chaparro, S. (2010). Autismo y síndrome de Asperger. Alianza editorial.Buendía, JR. (2004). Psicopatología en niños y adolescentes. Pirámide.Caballo, V. y Simón, MA. (2014). Manual de psicología clínica infantil y del adolescente. Trastornos generales. Pirámide.Caballo, V. y Simón, MA. (2014). Manual de psicología clínica infantil y del adolescente. Trastornos específicos. Pirámide.Echeburúa,E. (2002). Trastornos de ansiedad en la infancia. Pirámide.García Pérez EM, Magaz A. (2003). Hiperactividad. Guía para profesores. Cruces-Baracaldo: COHS.González, R. (2005). Psicopatología del niño y del adolescente. Pirámide.Katty Hunter, K. (2000). Manual del Síndrome de Rett: en palabras que tú puedes comprender, por los que te comprenden. Valencia: Asociación Valenciana del Síndrome de Rett.OMS (1992, rev. 2008). Décima revisión de la clasificación internacional de las enfermedades. Trastornos mentales y del comportamiento. Ed. Méditor.Pedrosa, E. (2009). Criaturas de otro planeta: crónica de una lucha contra el síndrome de Rett. RBA Libros.Vázquez, F., Blanco, V. y Otero, P. (2022). Guía de intervención del estrés. Síntesis.Vázquez, F., Otero, P, Blanco, V. y Torres, A. (2015). Terapia de solución de problemas para la depresión: una breve guía práctica en grupo. Alianza Editorial.Vázquez, F., Otero, P. y Blanco, V. (2019). Guía de intervención de la depresión. Síntesis.Vázquez, F., Otero, P., Torres, A. y Arrojo, M. (2016). Deja atrás la depresión y alcanza la felicidad. Pirámide.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías